

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 februarie 2022

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
PLĂMĂDEALĂ Ghenadie
BOICO Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 septembrie 2021 în privința lui

BLAȘCU Igor Xxx, născut la
xx xxxxxxxx xxxx, originar și domiciliat în or.
Xxxxx, str. Xxxxxx Xxxxxx Xxxxxx xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.03.2021 – 19.04.2021;

Instanța de apel: 07.05.2021 – 08.09.2021;

Instanța de recurs: 06.12.2021 – 07.02.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 19 aprilie 2021, **Blașcu Igor** a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și *s-a încetat procesul penal în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința lui Blașcu Igor, din motivul intervenirii termenului de prescripție.*

Prin sentință, a fost soluționată și soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Blașcu Igor la 22 august 2003, urmărind scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, în comun acord cu alte persoane neidentificate, urmărirea penală în privința cărora a fost disjunctă într-o procedură separată, în temeiul Buletinului de identitate seria X nr. xxxxxxxx, eliberat la 17.09.2001, de către SEAI Cahul, Certificatului de naștere seria xxx nr. xxxxxx, eliberat la xxxxxxxx, de către OSC Cahul (actul de naștere nr. xxxx înregistrat la

xxxxxxx de către OSC Cahul), a Certificatului de căsătorie seria xx nr. xxxxxx, eliberat la 20.03.1998 (actul de căsătorie nr. xx, înregistrat la xxxxxxxx de către OSC Cahul), pe numele Blașcu Sergiu, născut la xxxxxxxx, a obținut prin fraudă la SEAI Cahul, documentul oficial cu identitate falsă: pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, cu seria x, nr. xxxxxxxx, Blașcu Sergiu, născut la xxxxxxxx, cu imaginea facială a sa, a lui Blașcu Igor xxx, născut la xxxxxxxxxxxx, pe care l-a deținut și l-a folosit până în anul 2008.

Acțiunile lui Blașcu Igor, au fost încadrate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform indicilor *confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.*

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost contestată cu apel de către procurorul în Procuratura r-nului Cahul, Mihail Cara, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Blașcu Igor să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În motivarea apelului a indicat că, instanța de fond ilegal a încetat procesul penal, în cauza de învinuire a lui Blașcu Igor, acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fără a ține cont de prevederile art. 332 alin. (1), 332 alin. (5), 391 alin. (1) pct. 6), art. 396 și 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 septembrie 2021, apelul a fost respins ca nefondat și menținută sentința fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, circumstanțele cauzei cu referire la latura penală, just a încadrat acțiunile inculpatului Blașcu Igor ca constituind o faptă penală prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, după cum a fost încadrată și în rechizitoriu, și *just a considerat că Blașcu Igor urmează a fi eliberat de răspundere penală pentru faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.*

Colegiul judiciar a atestat că, starea de fapt și de drept reținută de prima instanță se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, fiind dată o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, stabilind în mod just expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală a inculpatului Blașcu Igor, și *ca urmare încetarea procesului penal intentat în privința ultimului.*

Astfel, s-a reținut că, dacă din diverse motive, tragerea la răspundere penală întârzie, trecerea timpului produce consecințe care pot pune sub semnul îndoielii utilitatea și legitimitatea constrângerii penale, fapt care și constituie prescripția. Prescripția „*înlătură răspunderea penală*”. Aceasta presupune, prin ipoteză, existența răspunderii penale, deci existența unei infracțiuni ce constituie temei al răspunderii penale, însă această răspundere este înlăturată, adică suprimată, între altele, și prin efectul prescripției. În consecință, se stinge dreptul statului de a trage la răspundere pe infractor și de a-i aplica o pedeapsă.

Colegiul judiciar a reținut că, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, de comiterea căreia este învinuit inculpatul Blașcu Igor, potrivit prevederilor art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

Fapta imputată inculpatului Blașcu Igor a fost comisă la 22 august 2003 și s-a consumat nu mai târziu de anul 2008. În acest context, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, a constatat că termenul de tragere la răspundere penală a inculpatului Blașcu Igor a expirat în anul 2013, nefiind constatate temeiuri de întrerupere sau suspendare a termenului de prescripție.

Colegiul judiciar a reținut că, instanța de fond respectând prezumția de nevinovăție și dreptul la un proces echitabil, în corespundere cu cerințele art. 332, 385, 391, 394 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a sentinței a constatat fapta comisă de inculpatul Blașcu Igor, s-a expus asupra vinovăției inculpatului în fapta imputată, fiind efectuată încadrarea juridică a faptei.

Așadar, ținând cont de faptul că inculpatul Blașcu Igor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 22 august 2003, și fiind o infracțiune continuă aceasta s-a consumat în anul 2008, iar de la ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, respectiv, se constată că a expirat termenul de tragere la răspundere penală a inculpatului, din care motive Colegiul judiciar, a concluzionat asupra temeiniciei soluției primei instanțe, prin care constatând vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, procesul penal în privința inculpatului Blașcu Igor a fost încetat, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Reieșind din raționamentele expuse mai sus, Colegiul judiciar a considerat că *soluția finală a instanței de fond cu privire la eliberarea lui Blașcu Igor anume de la răspunderea penală, este corectă deoarece, eliberarea de pedeapsă după cum solicită procurorul, poate avea loc numai după stabilirea pedepsei, fapt care nu este posibil din moment ce Statul prin instituția „termenului de prescripție” a determinat perioada în care are interes pentru tragerea persoanei la răspundere penală.*

Totodată, instanța de apel a notat că, potrivit prevederilor art. 50 și art. 61 Cod penal, răspunderea penală se manifestă în primul rând prin pedeapsă, stabilită pentru fiecare infracțiune. Respectiv, prima și principala consecință a eliberării de răspundere penală, o constituie nedeterminarea și neaplicarea pedepsei, chiar și dacă

eliberarea de la răspundere penală este întemeiată pe motive de nereabilitare. Ca urmare, chiar și dacă prin sentință a fost stabilită vinovăția persoanei, însă nu i-a fost stabilită o pedeapsă, pe cale de consecință, persoana nu poate fi liberată de pedeapsă.

Astfel, avînd în vedere că starea de fapt reținută și de drept apreciată de către prima instanță, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate și analizate în cuprinsul sentinței, verificate în apel, Colegiul judiciar a conchis, că nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind constatarea circumstanțelor puse la baza sentinței de încetare, or, considerentele primei instanțe sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către, procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, și anume că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Blașcu Igor să fie liberat de pedeapsa penală prevăzută la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție, conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului, invocă următoarele argumente:

- contrar prevederilor art. 389 alin. (1), (4) pct. 3) Cod de procedură penală, instanțele inferioare au dispus încetarea procesului penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, deși la argumentarea poziției fac trimitere la prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, cât și la prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal. Or, în acest context devine incertă poziția instanței de fond și de apel care încetează procesul penal pornit în privința inculpatului, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal, dar nu liberează inculpatul de pedeapsă penală, soluție ce corespunde prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală;

- instanța de apel a dispus încetarea procesului penal, fără a ține cont de faptul că în ședința de judecată inculpatul Blașcu Igor nu și-a exprimat opțiunea privind încetarea procesului penal, încălcând astfel prevederile art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, potrivit căruia încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate;

- instanța de apel a preluat o eroare comisă de instanța de fond, menționând că instanța de fond a constatat vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute

de art. 361 alin. (2) Cod penal, fiind astfel neclar de ce nu a fost respectată procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, stipulată la art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală;

- cu privire la norma de drept ce reglementează intervenirea termenului de prescripție tragerii la răspundere penală, de liberarea de pedeapsa penală și soluția ce urmează a fi adoptată de instanțele de judecată (art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală), hotărârea atacată contravine unor hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție într-un șir de cauze (decizia din 26.05.2020 pe dosarul nr. Ira-329/20, privindu-l pe Boicenco N., și decizia din 17.11.2020, dosarul nr. Ira-2085/2020 privindu-l pe Ababi C.).

6. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit, conchide că recursul acuzatorului urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.*

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

În speță se atestă că, recurentul este de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului însă, critică hotărârea recurată sub aspectul *încetării procesul penal de învinuire a lui Blașcu Igor pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.*

Având în vedere motivele care au servit temei pentru pronunțarea soluției enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu privire la netemeinicia soluției instanțelor inferioare de apel, din considerentele ce urmează a fi desfășurate în continuare.

În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, *sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă 1) lipsește plângerea părții vătămate, plângerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat; 2) a intervenit decesul inculpatului; 3) persoana nu a atins vârsta pentru tragere la răspundere penală; 4) există o hotărâre judecătorească definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă; 5) există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra*

aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal; 6) există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală; precum și 7) în cazurile prevăzute în art. 54-56 din Codul penal.

Însă, instanța de fond, dispunând încetarea procesului penal în cauza penală în privința lui Blașcu Igor, a omis să indice în temeiul cărui punct, din cele prevăzute la art. 391 alin. (1) Cod penal, încetează procesul penal.

Astfel, se reține că, instanța de fond a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului Blașcu Igor, conducându-se de prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală.

Potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, se atestă că instanța de fond a reținut drept temei de încetare a procesului penal, prevederile art. 60 Cod penal - intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În acest context, instanța de recurs ține să accentueze, că potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.*

Din alineatul (5) al aceleiași norme rezultă că, *în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului și în acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.*

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, *urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.*

Totodată, potrivit prevederilor art. 53 lit. g) Cod penal, *persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală.*

Colegiul penal lărgit constată că, soluția instanței de fond cu privire la *încetarea procesului penal în privința inculpatului Blașcu Igor pe temeiul expirării termenului prescripției răspunderii penale, prevăzute de art. 60 Cod penal, este greșită și nu putea fi menținută de către instanța de apel, deoarece aceasta contravine prevederilor legale enunțate supra.*

În sensul vizat, se punctează că, pe tot parcursul desfășurării procesului penal în instanța de fond, inculpatul Blașcu Igor și apărătorul acestuia nu au solicitat încetarea procesului penal, în legătură cu intervenirea prescripției termenului de tragere la răspundere, acesta adoptând o poziție ce contravine din start prevederilor art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală și denotă

imposibilitatea încetării procesului penal în ședința de judecată, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța de apel, examinând apelul declarat împotriva sentinței, nu a sesizat erorile comise de prima instanță și menționate de către acuzator în apelul declarat, și menținând sentința a repetat la rândul ei, erorile comise de prima instanță.

Totodată, instanța de apel motivează contradictoriu soluția de menținere a sentinței prin care procesul penal în privința lui Blașcu Igor a fost încetat din motivul intervenirii termenului de prescripție, însă în partea descriptivă a deciziei a indicat că *„instanța de fond just a considerat că Blașcu Igor urmează a fi eliberat de răspundere penală pentru faptele comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal”, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție,*”, după care a indicat că *„instanța de fond just a stabilit expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală a inculpatului Blașcu Igor, și ca urmare încetarea procesului penal intentat în privința ultimului.”*, „Colegiul judiciar, *conclude asupra temeiniciei soluției primei instanțe, prin care constatând vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) lit. b) Cod penal, procesul penal în privința inculpatului Blașcu Igor a fost încetat, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.*”, motivare care nu este în concordanță cu soluția menținută din sentință și care totodată, contrazice dispozitivul hotărârii.

În același timp, instanța de apel, pripit și nemotivat a respins argumentul apelantului precum că, instanța de fond urma să dispună liberarea de pedeapsă a lui Blașcu Igor, menționând că *„...liberarea de pedeapsă după cum solicită procurorul, poate avea loc numai după stabilirea pedepsei, fapt care nu este posibil ...”*, fără a ține cont de prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, care statuează că *sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție.*

Pe cale de consecință, având în vedere că instanța de apel a comis eroarea prevăzută la pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, ținând cont de faptul că, recursul respectiv este o cale de atac, în principal, de drept, deoarece provoacă verificarea legalității hotărârii atacate, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se dispune dacă există temeiurile stipulate în art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit urmează să caseze total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02), hotărârea din 16.12.2008*, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces

echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării. Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară, în speță, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 08 septembrie 2021 în cauza penală privindu-l pe **BLAȘCU Igor xxxx** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 25 martie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

PLĂMĂDEALĂ Ghenadie

BOICO Victor